

LUDVÍK ŠTĚPÁN

PŘIPOMÍNKA JIŘÍHO KRISTÝNKA (K nedožitým pětadevadesátinám pedagoga a vědce)

Když jsem jako postarší začal v Brně studovat mj. polonistiku, potkával jsem, zejména v pracovně Jarmila Pelikána, také docenta Jiřího Kristýnka. Byl tehdy už v důchodu a na Filozofickou fakultu chodíval z badatelských i ryze soukromých důvodů. Vždy zdrženlivý, usměvavý, optimisticky naladěný (ač si měl právem na co stěžovat), jeden z posledních z rodu džentlmenů. **Doc. PhDr. Jiří Kristýnek, CSc.** se narodil 16. ledna 1913 v Ostravě-Michálkovicích v kantorské rodině (zemřel 10. června 1991 v Brně), jeho otec byl ředitelem střední školy. V letech 1932–37 studoval slavistiku (bohemistiku) a germanistiku na Masarykově univerzitě v Brně. Mezi své učitele počítal mj. Franka Wollmana, Arna Nováka, Bohuslava Havránka a Františka Trávníčka, přiznával se i k vlivu komparatisty a polonisty Mariana Szyjkowského.

Po absolvování studia učil v letech 1937–54 na středních a odborných školách. Poté získal 1954 titul PhDr. a začal jako odborný asistent přednášet na Katedře slovanských literatur brněnské univerzity. Odborné slavistické vzdělání si J. Kristýnek doplňoval v letech 1956 a 1963 v kurzech pro zahraniční slavisty ve Varšavě, ale v různých obdobích i účastí na seminářích v Bulharsku, bývalé Jugoslávii a Polsku. V roce 1960 obhájil dizertaci (titul CSc.) na základě studií publikovaných ve sbornících *Ondrášovská pověst v literatuře české a polské* (1956), *K otázce regionalismu v literatuře* (1957) a *Minulost moravského Valaška v dile Čeňka Kramoliše* (1958). K habilitaci (1962, titul doc.) předložil rukopisnou sbírku studií *Z dějin polsko-českých literárních vztahů. Vlivy polské literatury a její recepcce v českých zemích v letech 1914–1930* (knižně vyšlo UJEP, Brno 1966). Kristýnek v letech 1969–78 vedl oddělení slovanských literatur slavistické katedry a v letech 1970–76 byl rovněž ředitelem Letní školy slovanských studií pro cizince. V roce 1978 odešel do důchodu.

Ve své pedagogické činnosti se věnoval přednáškám z dějin slovanských literatur (polské, bulharské a srbochorvatské) a z komparatistiky, ve vědecké práci pak hlavní pozornost soustředil na polsko-české literární vztahy, na historickou prózu západních Slovanů, z polské literatury na staropolské spisovatele, literární skupinu Czartak a jejího zakladatele Emila Zegadłowicze. Z české literární oblasti psal mj. o Petru Bezručovi, P. J. Šafaříkovi (pokud i jej do ní stále počítáme) či o Franku Wollmanovi, jehož byl uznávaným znalcem a biografem, jižních Slovanů se týká studie *Boj za osvobození balkánských Slovanů v bulharské literatuře 19. století* (1976). Vydal rovněž skriptum *Slovanské literatury* (1964) a napsal několik desítek hesel do *Slovníku spisovatelů. Polsko* (ved. kolektivu O. Bartoš, 1974).

Jediná zmíněná knižní publikace Jiřího Krystýnka se zaměřuje především na recepci polské literatury v českém prostředí v uvedeném období. Načrtla v historickém vývoji základní prvky a body česko-polských literárních vztahů a jejich politicko-sociální a kulturní podmínky v období kolem první světové války. Všimla si rovněž polských vlivů v české historické próze, ohlasů díla Z. Krasínského v českém kulturním životě po první světové válce, polských vlivů ve válečné a poválečné tvorbě Františka Kvapila, spolupráce St. Przybyszewského s českými literáty, hledala polské vlivy v dílech českých autorů ve dvacátých letech 20. století a mapovala české překlady z polské literatury v letech 1914–30.

Je škoda, že po roce 1989, kdy se napravovaly různé křivdy minulosti, se na Jiřího Krystýnka zapomnělo s profesurou (po roce 1970 ji měl zapovězenou). Pro jeho kolegy, žáky, přátele a příznivce však byl profesorem dávno. A v paměti je jím dodnes.